

Dokumentace výstavby pomníku I. sv. válka

*Průběhy se postavením
pomníku padlým ve světové
válce.*

Dne 14. listopadu 1919 uspořádali navrátilci se
legionáři (Václav Poličanský, kotmista a helionik Te-
roginské křesnice (Benámy č. 40.), Václav Gergulic, kotmi-
sta, nářeč a malíř písma (č. 88.), Jaroslav Stejz, čelák,
karpoc, (č. 19.), František Lange, kolesník (č. 35.), Franti-
šek Fidler, tesák, poručík kotmista (č. 68.), Josef Vysoký
starší, domek (č. 86.), Josef Miličkovský, železník (č. 40.),

25

Miloslav Jelínek, kachník (č. 46.) Václav Štrotský, kováč (č. 12.), František
Ohlárdek, domek a zedník (č. 46.), František Matouš, kachník (č. 8), Bohu-
mil Velas, dělník (č. 13.), všechny legionáře v hostinci u Johnů,
na počest šťastného shledání se svými milými.

Na 1. dubna 1920 sešlo divadelní představení 500
legionářů. Čistý výnos 8000 Kč uložili do záložny
města Tezína na prospěch postavení pomníku na paměť
padlých a nešťastných občanů zdejších ve světové válce.

Tímto krásným podnikem, společným úsilím a dobrou
vůli všech občanů a místních spolků (legionářská družina,
řemeslnická tělocvičná jednota, národní jednota Severočechů, sbor
dobrovolných hasičů) vystaven památník, hlásající pro
všechny časy budoucí, že vzpomínáme těch, kteří proti
své vůli a svědomí byli nuceni bojovat a položit
životy své za nenáviděnou monarchii, ale vyplnili smetl
svou procochá slova Komenského: "Běhám i já Bohu, že
pro přežití svých křevu, křevy našimi na hlavy naše
uvědeného, vláda těch křevů klobě se zase navrátí, o lids
čestný."

1922

Myslenka se stala skutekem 15. října 1922, kdy koná slavnost odhalení pomníku
la se slavnost odhalení a odevzdání pomníku veřejnosti padlým ve světové válce.

Na krásného podzimního dne vitala obec ozdobená pra-
porami, vlajkami a dvěma slavoobranami četné hosty z
blízkého i dalekého okolí.

U pomníku stala pro celou dobu trvání slavnosti čestná
stráž legionářská v plné výstroji.

Průvod vzácných u dvora velkostatkou hnil se za zvuků

po chodu směřem k pomníku. V čele družina legionářů s podplukovníkem Křejičkem, legionářem, důstojníky a vojáky se šitky padlých, obecní hodnostáři, sbor

26

dobrovolných hasičů, odbor Národní jednoty Severočeské politická organizace sociálně demokratická a občanstvo místní i okolní.

Do zahájení místním starostou Pavlem Šitkou pomník odhalen, načež každá korporace položila k pomníku věnec nebo květiny s hezkým proslovem. Podplukovník Křejiček přednesl krásnou dojemnou řeč a děvčátka v kroji básně. Za obce promluvil Josef Laube, úředník statistického úřadu. Po proslotech následovala jiráskova písňka a hold republice. Hudba zahrála národní hymnu a Nad Tisou se blýská. Pročteno děkovnou řečí starosty P. Šitky. Potom následoval promenádní koncert. Při slavnosti účinkovala vojenská hudba pluku č.

Druhého dne uspořádala ještě družina legionářů společně s místními spolky sousedskou prosvícenskou kávu, která se vydařila a byla hojně navštívena.

Pomník představuje šestiboký kamenný žehlanec (mohyla) s označením jmen padlých a nezvěstných s jejich fotografiemi. Do strany vazy, sloupce, konsole a socha vojína na skáň.

Místo věnovala obec. (Ve schůzi obecního zastupitelstva 14. VII. 1923). Pomník zhotoven byl sochařem a kameníkem Josefem Přílnajem z Bohušovic za cenu 13.515 Kč (šestiboký žehlanec 8000 Kč, socha vojína 3.500 Kč, vazy, sloupce a konsole 12.500 Kč, stavba a dovoz 500 Kč, 20 daň z obrátu 265 Kč), dle návrhu příbranského z Ruska.

Stavbu betonového základu provedla družina legionářů (750 Kč)

Pomník opatřen kovovým plotem v roce 1924 náklady obce (600 Kč).

Jména padlých a nevěstných:

Beran Josef	1914 - 1918	Vlášek Josef
Hofman Václav		Zalabák Pavel
Kramlíček Pavel		Gregorič Josef
Havlíček Karel		Bílek Josef
John Ferdinand		John Václav
Kuderman Pavel		Chvoj Václav
Kedlíček Václav		Novák Pavel
Lepič František		Šmetana Václav
Novotný František		Veselý František
Soukup Čeněk		Žemanec František

veštit z
15.V. 1924.

Dary na úhradu ze sbírek a čistého zisku při zábavách místními spolky ke komu účelu požadovanými:

Strážna legionáři 1.597.50 Kč (sbírka 688 Kč, věneček 589.50 Kč, divadlo 250 Kč, zábavy 70 Kč).

Čel. Tělocvičná jednotka 1.465.65 Kč (sbírka 119 Kč, kancem. záb. 816.80 Kč, divadla 531.85 Kč)

Nar. jednotka Severočeská 1.891.58 Kč (sbírka 72 Kč, divadlo spěn. 566.38 Kč, siloostavovská záb. 453.20 Kč.)

Sbor dobrovolných hasičů 4.200.60 Kč (sbírky 868 Kč, kancem. záb. 3.332.60 Kč)

Společné sdružení spolů:

Ků při slavnosti 5.001.32 Kč. (4.153.96 Kč, sousedská 284.30, dovozkář. 20 Kč, mecenáři 543.60 Kč.)

Obecní úřad 1.000 Kč

Dary 220 Kč (p. Kanyga 2.00, domkáři 100, Pávek 20 Kč)

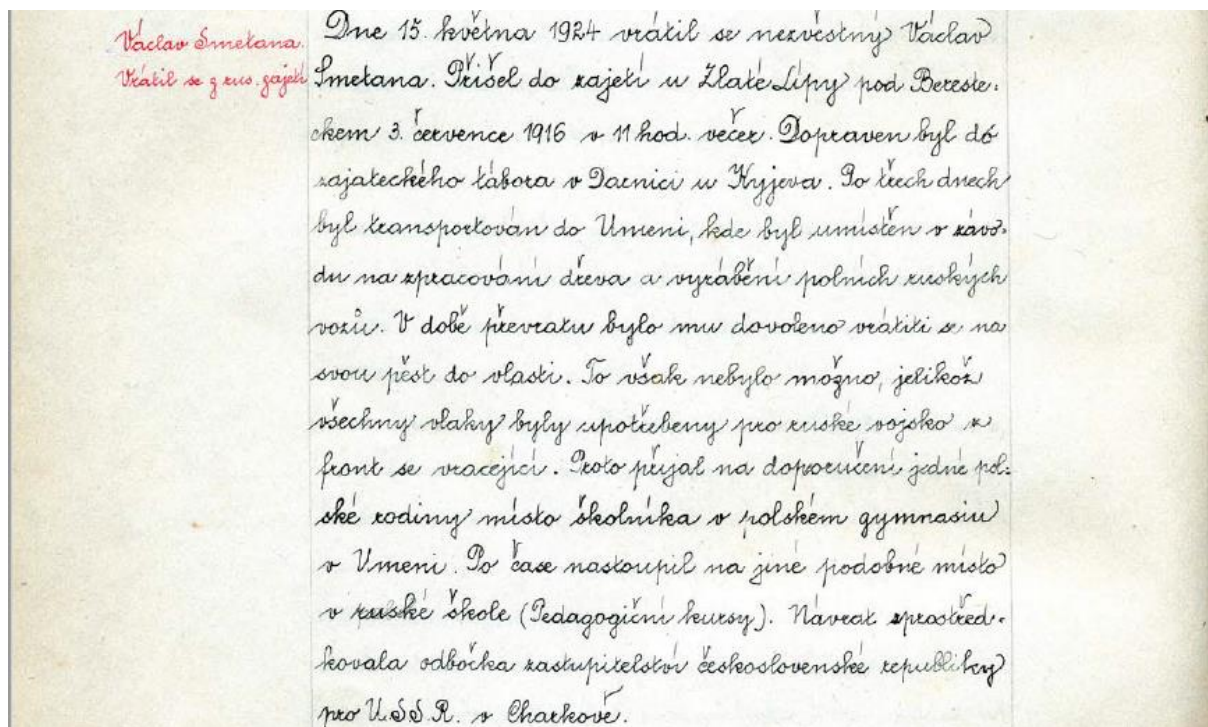
Ruční 603.80 (za sítě/sbírky 293 Kč, publiky 183 Kč, úrok 12% st.)

Celkem 15.180.45 Kč.

Vydání (Přímajev účet 13.575 Kč, základ 750 Kč, mimoř. vyd. plakáty, publiky 434 Kč, úrok) z výpůjčených 3000 Kč kál. města Třebelna 239.60 Kč)

Pomník vystaven 1. října 1922, úplné kaplacen 6. března 1924.

Zmíněný návrat Václava Smetany

K pomníku mohu uvést, že v minulosti již byl opravován vlastním nákladem obce, bylo vyměněno původní oplocení, o tom původním je i zmínka v kronice, která je v relevantní části zaslána přílohou. Původní kovové oplocení bylo nahrazeno současným pevným dřevěným plůtkem. Aktuálně probíhá pravidelná údržba v rámci údržby obce. Původní pomník neměl zlacené písmo, není nám známo, kdy ke zlacení písma došlo, zřejmě v době přidání destičky k 2 sv. válce, to vyplývá zejména z historických fotografií, které lze nalézt i na internetu,

Pomník jako neregistrovaný evidují zájmové spolky, např. <https://www.vets.cz/>, zde však nemají k pomníku relevantní údaje ohledně padlých osob, to opět věrně zachycuje námi zasláná část kroniky. Poté, co budeme mít evidenční číslo v databázi Centrální evidence válečných hrobů (CEVH) Ministerstva obrany ČR, zvážíme, že i tomuto spolku sdělíme detaily ohledně našeho pomníku k doplnění.

Bohužel, doplnění tabulky k II sv. válce jsem v našich historických pramenech nenalezl (kronikáři už nebyli tak pečliví, nebo se kroniky nedochovaly), zřejmě i v době doplnění tabulky došlo ke zlacení písma na pomníku, aby byla sloučena alespoň barvou. Jde o doplněnou mramorovou tabulku v dolní části s nápisem:

1939 - 1945
Oběti nacismu:

FRANT. CHLADEK	ANTONÍN KYOS
BOHUMIL CHVOJ	JOS. MÍŘEJOVSKÝ
RUDOLF JOSÍFEK	JÍŘÍ PAVELKA
JAN KUGLER	Ing. K. SCHÖNFELDER

Doplněná tabulka materiálově neodpovídá původnímu pomníku. Zde si musíme vystačit s tím, co je na pomníku vidět. Nějaké pátrání mezi pamětníky v obci asi provést ještě mohu, ale už jich mnoho není a

současné pátrání mnoho nepřineslo. Zlacení písma bylo obnovováno v době, kdy byl starostou p. Fr. Houda, tedy cca před 15-20 lety, později došlo k další větší restauraci – vyčištění atd.. za pana starosty P. Paula, když najdu čas, zjistím podklady od poslední rekonstrukce, kterou obec Brňany v minulosti provedla, kde předpokládám, že odborný restaurátor k tomu nějakou dokumentaci měl, ale příliš si od toho neslibuji.

Dále pak posílám fotografie pomníku v průběhu času, zdrojem je buď internet, nebo vlastní fotky:

1 foto: rok cca 1901 ještě před výstavbou pomníku:

2 foto: po stavbě v r. 1922

3 foto: s původním oplocením, které doplnila později obec

4 foto: doplněná tabulka II. sv. válka.

5 foto: aktuální podoba

